

PIVX/2025



ABORDAXE DO CONSENTIMENTO SEXUAL EN POBOACIÓN UNIVERSITARIA: CASO DA RETIRADA E CONSENTIMENTO PARCIAL

Dolores Seijo Martínez

Psicoloxía Xurídica e Forense

01

Accións incluídas no proxecto

- a) Estudio sobre a percepción da violencia sexual e do consentimento para manter relacións sexuais en poboación universitaria.
- b) Estudio cualitativo sobre grupos de discusión de estudantes universitarios para coñecer a súa percepción sobre o tema.
- c) Estudio sobre casos identificando situacións complexas de retirada de consentemento ou consentemento parcial.
- d) Unha xornada interdisciplinar de expertos e expertas, con especial participación dos operadores xurídicos (avogacía, xudicatura, fiscalía) e auxiliares da xustiza (psicología forense, forzas e corpos de seguridade, profesionais do CIM, oficinas de atención a vítimas) para analizar, situacións concretas de violencia sexual relacionadas co consentimento, consentemento parcial e a retirada do mesmo.

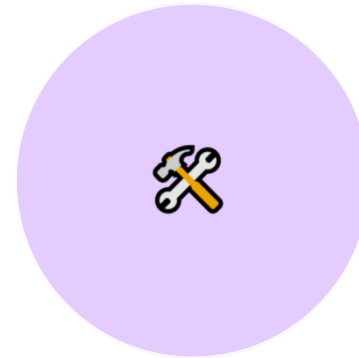
02

Acción 1. Estudio sobre a percepción da violencia sexual e do consentimento para manter relacións sexuais en poboación universitaria



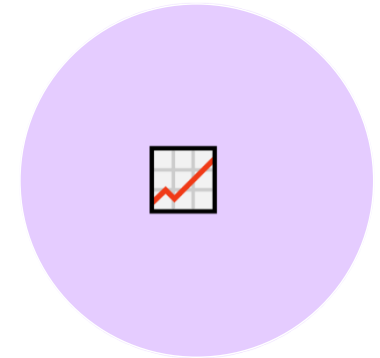
1.

.....
Participantes.



2.

.....
Procedemento e
instrumentos.



3.

.....
Resultados.

02

Acción 1. Estudio sobre a percepción da violencia sexual e do consentimento para manter relacións sexuais en poboación universitaria

1.

959 persoas universitarias. Mostra non probabilística (bola de neve).

2.

Cuestionario en liña (10–15 min). **Cuestionario ad hoc** (sexo, idade, titulación, etc.). Escalas de consentimento interno/externo e AMMSA

3.

Consentimento interno: máis frecuente “Consinto, Quero, Desexo” (Factor 4). **Consentimento externo:** predominan “Preliminares, Coqueteo, Tacto” (Factor 1). **Novo factor cualitativo:** “Manifestación libre” (Síntome libre, Vontade propia, Sen coacción). Comparación con estudos previos: coincidencias e diferenzas nos ítems representativos. **Diferenzas de xénero:** homes → sinais non verbais; mulleres → sinais verbais. **Mitos sexuais:** só os máis antigos seguen algo aceptados; resto pouco significativos.

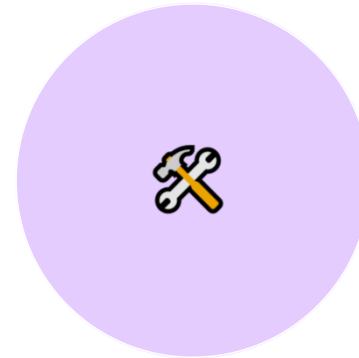
03

Acción 2. Estudio cualitativo sobre grupos de discusión de estudiantes universitarios.



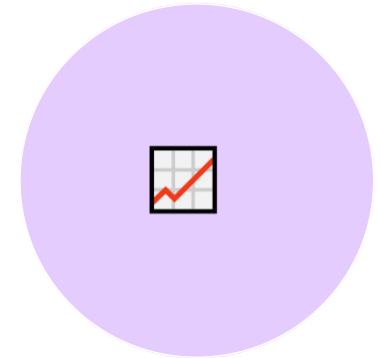
1.

.....
Participantes.



2.

.....
Temas debatidos.



3.

.....
Resultados.

03

Acción 2. Estudio cualitativo sobre grupos de discusión de estudiantes universitarios.

1.

26 grupos de discusión (141 mulleres, 67 homes).
Grupos mixtos e homoxéneos.

2.

Definición de consentimento, formas de manifestalo, riscos, como pedir axuda, como intervir, e prevención.

3.

Situacións problemáticas: **Situacionais:** consumo de alcohol/drogas, cambio de opinión, dificultade para saír. **Sociais:** roles de xénero, pornografía, expectativas de parella. **Individuais:** idade, diferenza de idade, falta de experiencia. **Relacionais:** abuso de poder, coñecido vs. descoñecido. **Solicitar axuda:** círculo próximo, afastarse, persoal de seguridade; mulleres destacan apoio feminino, homes mencionan incluso violencia. **Axudar a outros:** chamar á policía, intervención proactiva, ou afastarse; existe medo ao conflito. **Prevenición:** educación afectivo-sexual, implicación de familias e escolas, empatía, crítica á pornografía, concienciación a través dos medios.

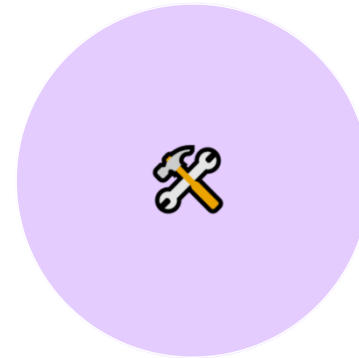
04

Acción 3.
Estudio sobre casos identificando situaciones complejas de retirada de consentimiento ou consentimiento parcial.



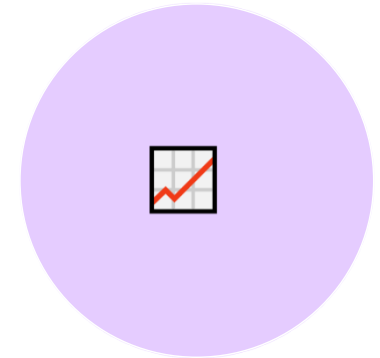
1.

.....
Participantes.



2.

.....
Procedemento e instrumentos.



3.

.....
Resultados.

04

Acción 3.
Estudio sobre casos identificando situaciones complejas de retirada de consentimiento ou consentimiento parcial.

1.

959 persoas universitarias. Mostra non probabilística (bola de neve).

2.

Cuestionario en liña (10–15 min). **Cuestionario ad hoc** (sexo, idade, titulación, etc.). Escalas de consentimento interno/externo e AMMSA

3.

Consentimento interno: máis frecuente “Consinto, Quero, Desexo” (Factor 4). **Consentimento externo:** predominan “Preliminares, Coqueteo, Tacto” (Factor 1). **Novo factor cualitativo:** “Manifestación libre” (Síntome libre, Vontade propia, Sen coacción). Comparación con estudos previos: coincidencias e diferenzas nos ítems representativos. **Diferenzas de xénero:** homes → sinais non verbais; mulleres → sinais verbais. **Mitos sexuais:** só os máis antigos seguen algo aceptados; resto pouco significativos.

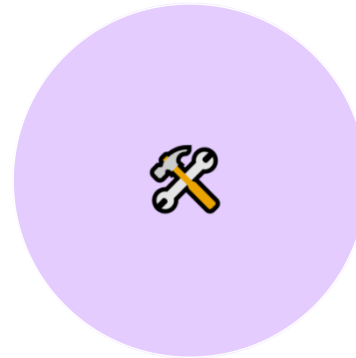
05

Acción 4. Xornada interdisciplinar sobre consentemento sexual.



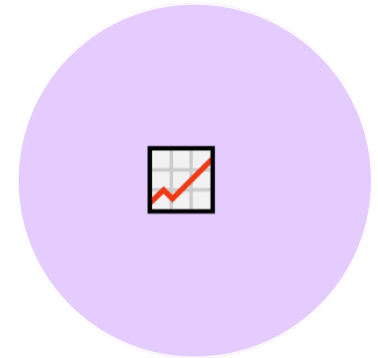
1.

.....
Participantes.



2.

.....
Procedemento e
instrumentos.



3.

.....
Resultados.

Acción 4. Xornada interdisciplinaria sobre consentimento sexual.

1.

72 profesionais de distintos ámbitos (xudicial, sanitario, educativo, social, seguridade).

3.

Procedemento: Convide a expertos/as e entidades. Organización en 6 grupos heteroxéneos de 12 membros. Debate arredor do consentimento sexual. Avaliación de recomendacións de prevención mediante método Hanlon (escala 1–5). Traballo colaborativo para deseñar unha **Guía sobre consentimento sexual** dirixida a estudantes universitarios. **Contidos da guía debatidos:** **Obxectivos e destinatarios:** necesidades da mocidade, perfís prioritarios, funcións (informar, orientar, previr, sensibilizar), avaliación da eficacia. **Contidos:** definición, manifestacións, prevención, recursos dispoñibles, inclusión e diversidade, mensaxes clave. **Formato e estilo:** guía escrita/infografía/versión dixital, recursos comunicativos (exemplos, testemuños, ilustracións), ton próximo e práctico, difusión en institucións e redes sociais.

05

Acción 4.
Xornada
interdisciplinar sobre
consentimento sexual.



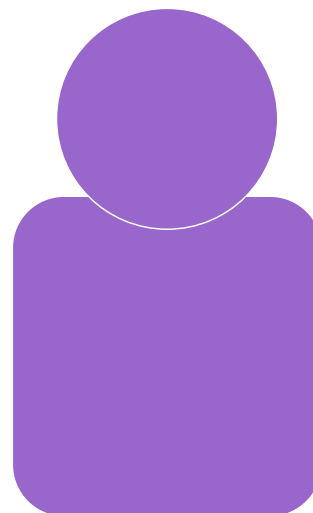
05

CONCLUSIONS

O **consentimento sexual** defínese sobre todo como desexo e acordo mutuo. A comunicación varía segundo experiencia e xénero. A aceptación de mitos é baixa, posiblemente pola sensibilización recente.

Os universitarios entenden o consentimento sexual como **comodidade, acordo e vontade**, maiormente expresado **de forma non verbal**.

Os riscos céntranse en **consumo de substancias, roles de xénero e desigualdades de poder**. A prevención pasa por mellorar a **educación afectivo sexual**.



A retirada de **consentimento sexual** é percibida case unanimemente como **violencia sexual grave**, con alta demanda de denuncia e recoñecemento como delito. Só en situacións de parella estable hai máis división. As persoas participantes reclaman mellor educación sexual e un sistema xudicial máis eficaz e protector.



PIVX/2025

Dolores Seijo Martínez

Psicología Xurídica e Forense

mariadolores.seijo@usc.es

O Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero, recolle medidas relativas á prevención e á sensibilización fronte a violencia de xénero, coa posta en marcha de accións dirixidas a sensibilizar a toda a sociedade sobre o dano que producen a desigualdade e as condutas violentas.